

Радянський досвід підготовки професійно-технічних кадрів

Після революційних подій 1917 р. Портова ремісничка школа була повністю підпорядкована Адміралтейському заводу. Мабуть тому, нова влада вирішила при цехові № 30 відкрити спеціалізовану школу фабрично-заводського учнівства (ФЗУ). З того часу її директором аж до 1939 р. завжди призначався за сумісництвом начальник цеху № 30.

У ході подальшого реформування професійно-технічної освіти у відповідності з новими політичними, економічними і господарськими завданнями на базі ФЗУ в 1940 р. було створено самостійне ремісниче училище (РУ) № 2 і здійснено перший набір. Однак подальша підготовка та випуск фахівців уже здійснювався під час евакуації спочатку в Сталінграді, а пізніше в Астрахані. Після закінчення Великої Вітчизняної війни і з поверненням до Миколаєва відбувалася зміна назв та статусу училища. Саме про це свідчать нижче наведені дані.

У 1944 р. училище називалося ремісничим (РУ) № 2, з 1954 р. носило назву технічного училища (ТУ) № 1, у 1963 р. – реформоване в міське професійно-технічне училище (ПТУ) № 9, у 1966 р. – знову реорганізоване в міське технічне училище (ТУ) № 1, і нарешті в 1984 р. було перетворене в середнє професійне технічне училище (СПТУ) № 19, яке за підтримкою тогочасного Міністра освіти України П. М. Таланчука мало перерости у вище професійно-технічне училище.

На рубежі ХХ-ХХІ століть в силу ряду обставин, коли Миколаїв тимчасово перестав відігравати роль столиці українського суднобудування, а також призупинився розвиток суднобудівного заводу ім. 61 комунара, було прийнято на урядовому рівні рішення про припинення набору до училища й вилучення його з державного фінансування. Тому закономірною стала ухвала, згідно з якою майже вся матеріально-технічна база і кадровий склад були передані в підпорядкування та використання новоствореній Миколаївській філії Національного університету «Києво-Могилянська академія» (МФ НаУКМА), нині це ЧДУ імені Петра Могили.

На всіх етапах існування історія училища тісно перепліталася із розвитком міста, суднобудуванням, і перш за все, із подіями, які розвивалися в Адміралтействі, пізніше «Руссуді», а згодом ДП «Суднобудівний завод імені 61 комунара».

Коли хочеться повідомити про історичні сторінки будь-якого закладу, то найліпше це можна здійснити шляхом висвітлення здобутків, традицій і, перш за все, розповідей про людські долі і звершення. Саме в біографіях випускників та педагогів училища, починаючи від Портової школи і закінчуючи СПТУ № 19, міститься майже вся історія Миколаївщини. Найвидатнішими випускниками училища в дореволюційний період та в роки громадянської війни стали такі відомі діячі, як І. А. Мухін, І. А. Чигрин, П. А. Абікулов, П. Л. Антонов, Я. В. Бондаренко, Д. Ф. Дикін, С. І. Новиков, П. П. Сафронов, Г. М. Шкапін, М. К. Щеглов та багато інших.

У перші радянські роки кваліфіковані випускники училища завжди ставали ініціаторами різних починів і трудових звитяг, а в період боротьби з фашизмом сотнями пішли добровольцями на фронт чи ставали месниками у фашистському тилу. Всі пам'ятали тоді про доблесні подвиги колишніх миколаївських суднобудівників Л. І. Бубера і М. П. Єгипка, яким за мужність і героїзм, виявленим ще в битві з білофінами та при виконанні інтернаціонального обов'язку на боці іспанського народу були присвоєні звання Героя Радянського Союзу.

У повоєнний період в училищі проходили загартування представники сімейних династій корабелів Грабових, Жаворонкових, Каткових, Киндзерських, Кирюхіних, Майберових, Шоріних та багатьох інших. Варто згадати і про те, що три випускники училища, а саме робітники заводу імені 61 комунара В. П. Гурмаза, В. Д. Дідок і М. О. Никоненко стали Героями Соціалістичної Праці, а бригадир судових складальників

І. М. Білий – лауреатом Державної премії СРСР, нагороджений десятками орденів, медалей і почесних знаків.

Багато випускників різних років стали організаторами і керівниками промислових виробництв у різних містах колишнього Радянського Союзу. Тільки на Миколаївському суднобудівному заводі ім. 61 комунара ними були В.А. Баштовий, Г. А. Григорєць, А. А. Ілюша, О. В. Олійник, В. Ф. Охремчук, М. І. Петрикович, В. К. Приходько, І. І. Чорний та В. С. Філіпов.

Про якісну підготовку фахівців, пошук нових форм і методів у навчально-виховній роботі в училищі свідчили неодноразові перемоги його представників на чисельних обласних, республіканських і всесоюзних олімпіадах, місячниках, конкурсах професійної майстерності та виставках технічної творчості. Значного розвитку досягли і фізичне виховання та спорт. Високими спортивними досягненнями відзначалися такі випускники, як І. Белов, М. Горбачов, В. Гриньков, І. Почечуєв, Г. Хижняк. А Антоніна Пустовіт стала срібним призером олімпійських змагань на байдарках. До речі, нині майстер спорту міжнародного класу А. М. Димова (Пустовіт) працює в ЧДУ імені Петра Могили на посаді завідувача кафедри фізичного виховання та спорту і передає свій досвід підростаючому поколінню.

Училище на всіх етапах славилось не тільки випускниками, а й педагогами, методистами та майстрами. Не випадково його колишні викладачі ставали авторитетними керівниками професійно-технічних закладів регіону. Тільки в Миколаєві у 90-х рр. такі колишні викладачі училища, як В. Ф. Кургузов, В. Ф. Русс, В. Д. Снісаренко, Б. К. Стоєцький та А. І. Чмелюк були призначені директорами різних професійно-технічних закладів.

Варто згадати й про директорів училища, які його очолювали на різних історичних етапах. Виходячи з того, що про перших директорів Ремісничої портової школи мова вже велася на попередніх сторінках, то згадаємо лише про керівників училища, що працювали в радянський період. У 1920 р. школу ФЗУ, яка знаходилася при заводі «Руссуд» очолював начальник цеху № 30 Р. М. Мірошник, після нього – С. М. Лагутін, а з 1938 р. директором став Л. І. Відерман. Після евакуації у 1944 р. директором було призначено І. Ю. Нестеренка, згодом у 1945 р. його змінив Л. К. Колесник, з 1954 р. цю посаду займав М. І. Іванов, а з 1956 р. – В. М. Качан. У 1960 р. керівником училища було призначено І. Г. Андарана, який плідно пропрацював на даній посаді 25 років, аж до 1985 р. Саме з появою цього колишнього фронтовика, який мав великий досвід господарської і педагогічної роботи, по-справжньому розпочалося відродження матеріально-технічної бази училища, яка була вщент зруйнована війною.

Новопризначений директор І. Г. Андаран з самого початку налагодив тісні взаємні стосунки з керівниками цехів та дирекцією заводу ім. 61 комунара, що дало змогу скомплектувати виробничі майстерні устаткуванням, верстатами, обладнанням, інструментом та іншим.

Зрозуміло, що в ті часи можна було сподіватися тільки на свої сили, на організованість, вміння, щоб рухатися вперед. Тоді дирекцією училища основні напрямки розвитку колективу були сплановані на перспективу, так виконувались щорічні завдання та досягалась мета.

Таким методом було відремонтовано головний навчальний корпус, гуртожиток, здійснено відродження столярної майстерні, токарної, фрезерної, зварювальної та слюсарної виробничих майстерень.

Дякуючи поступовості, плановості дій, педагогічний колектив зумів створити відповідні побутові умови, що дало змогу збільшити прийом молоді до училища в кількості 700 осіб, а потім і до 900.

Директор училища І. Г. Андаран виступив також із ініціативою про відкриття вищого професійного училища і домігся в керівництва базового підприємства –

суднобудівного заводу ім. 61 комунара – допомоги щодо проектування корпусів принципово нового навчального закладу, які розробили Ленінградські архітектори.

Згодом, у 1985-1993 рр. на будівництво навчального корпусу були виділені необхідні кошти як у Міністерстві освіти СРСР, так і в союзному Міністерстві суднобудування. За таку плідну діяльність та участь у Великій Вітчизняній війні І. Г. Андаран був нагороджений більш ніж 25 державними та відомчими відзнаками.

Отже проектування і зведення основних корпусів нинішнього ЧДУ імені Петра Могили пов'язане з іменем, ентузіазмом і наполегливою діяльністю І. Г. Андарана.

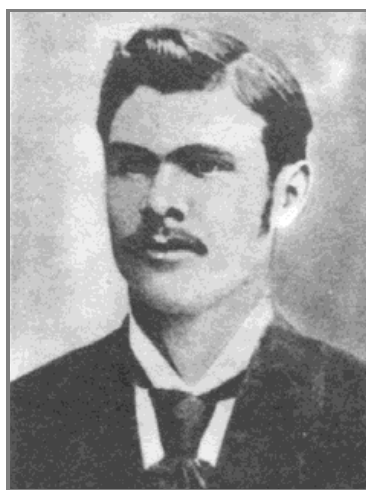
Після Івана Григоровича декілька місяців директором був А. Т. Пустойт, з 1986 р. – В. Д. Снісаренко, а останнім директором – І. І. Пацерук. Саме на долю останнього припало виконання рекомендацій керівництва суднобудівного заводу ім. 61 комунара та освітянських органів про призупинення діяльності ПТУ № 19 і працевлаштування бажаючих фахівців у тодішній Миколаївській філії НаУКМА, нині діючому Чорноморському державному університеті імені Петра Могили.

Доречно відмітити, що тривалий час у ЧДУ імені Петра Могили плідно продовжували і продовжують розвивати освітянські традиції шляхом поєднання навчального, наукового, організаційно-методичного, виховного і практичного досвіду такі відповідальні і талановиті працівники, як колишній директор училища І. І. Пацерук, перебуваючи на посаді керівника університетського видавництва, Т. П. Ярчук – колишній заступник директора училища з методичної роботи – на посаді методиста вищої категорії навчально-методичного відділу університету, А. І. Гашкова – колишній заступник директора училища з навчально-виховної роботи – на посаді помічника першого проректора університету. Продовжують творчу діяльність в ЧДУ імені Петра Могили колишній відповідальний працівник училища Н. О. Латіна, висококваліфікований майстер виробничого навчання Л. О. Приставка, викладач училища, а нині начальник навчально-методичного відділу університету В. І. Калініченко. Вагомий внесок у розбудову ЧДУ імені Петра Могили внесли такі випускники училища, як В. С. Фуртатов, який нині є заступником директора Інституту державного управління та В. О. Лапченко – колишній голова профспілки університету й проректор з адміністративно-господарської роботи.

Нині адміністрація Чорноморського державного університету імені Петра Могили вважає, що настав час вийти з пропозицією разом з керівництвом Миколаївських суднобудівних заводів та Причорноморських портів перед органами державної влади про відновлення професійно-технічного училища уже в статусі коледжу.

І. А. Мухін –
засновник Південноруського
робітничого Союзу в
м. Миколаєві

І. А. Чигрин –
організатор
революційного руху в
Миколаєві

Л. І. Бубер –
Герой Радянського Союзу

М. П. Єгипко –
Герой Радянського Союзу

В. П. Гурмаза –
Герой Соціалістичної Праці

В. Д. Дідок –
Герой Соціалістичної Праці

М. О. Ніконенко –
Герой Соціалістичної Праці

А. М. Димова (Пустовіт) –
срібний призер Олімпійських ігор (Москва-80)

І. Г. Андаран –
директор училища
у 1960-1985 рр.

І. І. Пацерук –
останній директор
училища

